

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/187132,Uroczystosci-pogrzebowe-zolnierzy-niezlomnych-Katowice-29-czerwca-2023.html>
03.05.2024, 10:28

Uroczystości pogrzebowe żołnierzy niezłomnych - Katowice, 29 czerwca 2023

W pogrzebie wzięł udział dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, zastępca prezesa IPN.

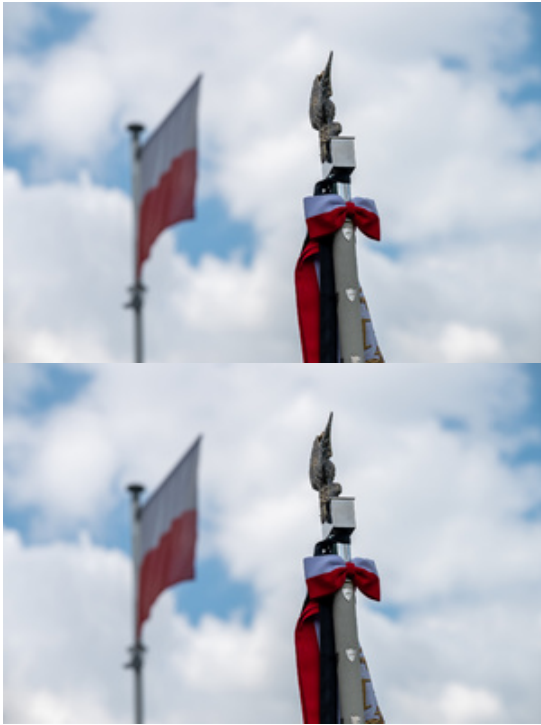

W czwartek 29 czerwca 2023 r. w kaplicy głównej cmentarza komunalnego, przy ul. Murckowskiej 9 odbyły się z honorami wojskowymi uroczystości pogrzebowe pięciu żołnierzy podziemia niepodległościowego: Henryka Filipeckiego, Antoniego Fojcika, Władysława Grada, Mariana Kostępskiego i Antoniego Tkocza. Po uroczystej mszy św. ich szczątki zostały zaprowadzone na cmentarz do kwatery żołnierzy niezłomnych. Przy grobach złożono wieńce, m.in. w imieniu Prezydenta RP Andrzeja Dudy i Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego.

W pogrzebie wzięli udział przedstawiciele: rodzin niezłomnych, władz wojewódzkich, samorządowych, służb mundurowych, Oddziału IPN w Katowicach, a także kombatancki, harcerze, liczne poczty sztandarowe oraz mieszkańcy Katowic.

Zastępca prezesa IPN dr hab. Krzysztof Szważyk powiedział, że pochowani w czwartek żołnierze za swoją decyzję o walce za ojczyznę zapłacili najwyższą cenę – własnego życia. Umierali lub ginęli od strzałów w potylicę w więzieniach w Raciborzu i w Katowicach.

Dr hab. Krzysztof Szważyk podkreślił, że czwartkowa uroczystość to świadectwo zwycięstwa prawdy nad kłamstwem i ofiary nad katem oraz żołnierzy wyklętych nad ich oprawcami. „Ale to także dowód na to, że Polska zawsze pamięta o swoich bohaterach, o tych, którzy o nią walczyli, którzy za nią cierpieli, za nią oddawali swoje życie. Polska zawsze o nich się upomni, będzie poszukiwała dołów śmierci z ich szczątkami, będzie je odnajdywać, wkładać troskliwą ręką do trumny, tak jak dzisiaj w Katowicach, pożegna honorami, modlitwą” – mówił zastępca prezesa IPN.

śp. Henryk Filipecki ps. „Tarzan” urodził się 9 sierpnia 1923 r. w Piaskach w powiecie

będzińskim. Od maja 1946 r. był żołnierzem oddziału partyzanckiego Pawła Góreckiego „Hanyśa” Komendy Powiatu „Leśniczówka” Konspiracyjnego Wojska Polskiego, obejmującej powiat rybnicki. Następnie został członkiem grupy Pawła Sosny „Tygryś”, który w lipcu 1946 r. podporządkował się poakowskiej organizacji Pawła Cierpiotła „Makopola”. Uczestniczył w szeregu akcji ekspropriacyjnych oraz wymierzonych przeciwko funkcjonariuszom MO i UB (według zestawienia rybnickiej bezpieki brał udział w 22 akcjach). Tuż po swoim ślubie w kwietniu 1948 r. został aresztowany przez PUBP w Rybniku. Zbiegł z aresztu i wielokrotnie wymykał się obławom organizowanym przez bezpiekę. W styczniu 1949 r. został ponownie zatrzymany przez funkcjonariuszy PUBP w Rybniku i przekazany do Centralnego Więzienia Śledczego w Raciborzu. Wyrokiem z 15 października 1949 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach skazał „Tarzana” na karę śmierci, którą zamieniono na 15 lat pozbawienia wolności. Zmarł w więzieniu w Raciborzu 25 stycznia 1950 r. Szczątki Henryka Filipeckiego zostały odnalezione w czerwcu 2021 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez Instytut Pamięci Narodowej na cmentarzu parafialnym Jeruzalem w Raciborzu.

śp. Antoni Fojcik ps. „Tosiek” urodził się 25 kwietnia 1916 r. w Rybniku. W latach 1936-38 służył w 3 Pułku Ułanów w Tarnowskich Górach. We wrześniu 1939 r. brał udział w wojnie obronnej. W 1941 r. został wywieziony na roboty przymusowe do Magdeburga. Po ucieczce w 1943 r. ukrywał się w Niemczech, a od 1944 r. pod Rybnikiem, w tym dwa zimowe miesiące na linii frontu. Po wojnie zatrudnił się w ochronie oficera WP (brata stryjecznego kpt. Leona Fojcika). Od września 1945 r. działał jako uczestnik akcji zaopatrzeniowych w inspektoracie rybnickim Delegatury Sił Zbrojnych – grupie dywersyjnej Rocha Koziółka „Odry”. Aresztowany 6 lutego 1946 r. przez PUBP Rybnik, przeszedł ciężkie śledztwo w WUBP w Katowicach. Na rozprawie Wojskowego Sądu Rejonowego w Katowicach podczas sesji wyjazdowej w Rybniku w dniu 31 sierpnia 1946 r. zapadło 11 wyroków śmierci, z których ostatecznie trzy wykonano. Stracony w dniu 11 grudnia 1946 r. w więzieniu przy ul. Mikołowskiej w Katowicach. Szczątki Antoniego Fojcika odnaleziono we wrześniu 2018 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez Instytut Pamięci Narodowej na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Panewnickiej w Katowicach.

śp. Władysław Grad urodził się 20 maja 1920 r. w Rybniku. Był synem powstańca śląskiego. W latach 1934-38 uczęszczał do szkoły zawodowej w Rybniku, jednocześnie od 1936 r. działał w ZHP. Do wybuchu wojny pracował w Hucie Silesia. Od początku okupacji do kwietnia 1942 r. organizował Tajną Polską Organizację Powstańczą (włączoną później do ZWZ-AK) w Rybniku. W latach 1940-42 pracował na kopalni w Gliwicach, a od maja 1942 r. ukrywał się pod Jędrzejowem. Po wojnie krótko służył w MO w Rybniku. Od września 1945 r. działał w inspektoracie rybnickim Delegatury Sił Zbrojnych – grupie dywersyjnej Rocha Koziółka „Odry”, jako uczestnik akcji zaopatrzeniowych. Aresztowany 4 lutego 1946 r. przez PUBP Rybnik, przeszedł ciężkie śledztwo w WUBP w Katowicach. Skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach podczas sesji wyjazdowej w Rybniku w dniu 31 sierpnia 1946 r. Rozstrzelany w dniu 11 grudnia 1946 r. w więzieniu przy ul. Mikołowskiej w Katowicach razem z Antonim Fojcikiem ps. „Tosiek” i Józefem Wawrzyńczykiem ps. „Pepik”.

Szczałki Władysława Grada odnaleziono we wrześniu 2019 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez Instytut Pamięi Narodowej na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Panewnickiej w Katowicach.

śp. Marian Kostępski urodził się 15 maja 1923 r. w Zawadzie (obecnie gmina Połaniec). Od lutego do marca 1949 r. współpracował z organizacją antykomunistyczną „Legion Czarnego Lwa” Władysława Pezdy „Grubego Władka”, udzielając informacji o ruchach jednostek UB i MO oraz przechowując broń. Został zatrzymany przez PUBP w Sandomierzu w marcu 1949 r. i wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach z 19 maja 1949 r. skazany na 5 lat pozbawienia wolności. Zmarł w więzieniu w Raciborzu 8 maja 1952 r. Szczałki Mariana Kostępskiego zostały odnalezione w czerwcu 2021 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez Instytut Pamięi Narodowej na cmentarzu parafialnym Jeruzalem w Raciborzu.

śp. Antoni Tkocz ps. „Antoś” urodził się 14 stycznia 1920 r. w Markłowicach. W latach 1939-1941 przebywał na robotach przymusowych w Niemczech. Na przełomie maja i czerwca 1946 r. wstąpił do oddziału Pawła Góreckiego „Hanyśa” Komendy Powiatu „Leśniczówka” Konspiracyjnego Wojska Polskiego obejmującej powiat rybnicki, a po rozbiciu jego struktur przeszedł z częścią partyzantów w cieszyńskie do plutonu NSZ „Wędrowiec” Emila Ruśnioka „Gustlika”. Brał udział w akcjach zbrojnych wymierzonych w aparat komunistycznej bezpieki. Po rozbiciu oddziału w lipcu 1946 r. przez UB-KBW ukrywał się. Na początku września 1946 r. został zatrzymany przez funkcjonariuszy PUBP w Rybniku. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Katowicach z 12 grudnia 1946 r. został skazany w trybie doraźnym na karę śmierci, którą wykonano 22 stycznia 1947 r. w więzieniu w Raciborzu. Szczałki Antoniego Tkocza zostały odnalezione w czerwcu 2021 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez Instytut Pamięi Narodowej na cmentarzu parafialnym Jeruzalem w Raciborzu.

Henryk Fillebecki ps.
„Tarzan”.

Antoni Fojcik ps.
„Tosiék”.

Władysław Grad.

Marian Kostępski.

Bohaterowie zostali pochowani w miejscu, w którym staraniem IPN powstała kwatera żołnierzy niezłomnych. W 2021 r. podczas obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Katowicach został odsłonięty i poświęcony pomnik „Gloria Victis” znajdujący się na terenie kwatery na katowickim cmentarzu komunalnym. Instytut Pamięci Narodowej chcąc godnie uczcić zamordowanych przez komunistów, podjął starania o pozyskanie miejsca pod budowę indywidualnych grobów. Lokalizację wytypowano we współpracy z Urzędem Miasta Katowice i przy akceptacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, który zgodnie ze stosowną ustawą nadzoruje sprawy związane z grobownictwem wojennym. Miasto Katowice bezpłatnie udostępniło miejsce pod budowę kwatery. Opracowanie projektu zlecono architektowi z Pszczyny Piotrowi Perledze. W centralnym miejscu kwatery wybudowano pomnik upamiętniający ofiary zbrodni sądowych reżimu komunistycznego. Napis „Gloria Victis” na upamiętnieniu nawiązuje do obiektu, który znajduje się na cmentarzu przy ul. Panewnickiej. Po obu stronach pomnika spoczęły szczątki żołnierzy powojennego podziemia odnalezione przez Instytut w ramach prowadzonych prac poszukiwawczo-archeologicznych.

W kwaterze spoczywają żołnierze podziemia niepodległościowego Franciszek Skrobol oraz Józef Wawrzyńczyk, których szczątki zostały odnalezione przez IPN w 2017 i 2018 r., a pochowane 16 września 2021 r.